

MEMORIU / 5 martie 2014

Violența împotriva femeilor:

O anchetă la nivelul UE

1. De ce a fost realizată ancheta „Violența împotriva femeilor”?

În pofida impactului semnificativ al violenței împotriva femeilor, factorii de decizie și practicienii din multe state membre ale UE se confruntă încă cu o lipsă de date, ceea ce ascunde adevărata dimensiune și natură a problemei. Întrucât majoritatea femeilor nu raportează actele de violență la care sunt supuse, răspunsurile practice și la nivel de politici care urmăresc combaterea violenței împotriva femeilor nu pornesc întotdeauna de la dovezi solide.

În ultimii ani, mai multe instituții au cerut insistent date cuprinzătoare cu privire la violența împotriva femeilor, inclusiv mai multe președinții ale Consiliului UE, organisme de monitorizare precum Comitetul ONU pentru eliminarea discriminării împotriva femeilor și Consiliul Europei.

Ancheta derulată de FRA la nivelul UE răspunde unei solicitări formulate de Parlamentul European în vederea obținerii de date despre violența împotriva femeilor, care a fost reiterată de Consiliul UE în cadrul Concluziilor privind eradicarea violenței împotriva femeilor în Uniunea Europeană.

2. Cum a fost realizată ancheta?

Cercetarea FRA referitoare la violența împotriva femeilor, bazată pe interviuri față în față cu 42 000 de femei, reprezintă cea mai cuprinzătoare anchetă realizată la nivel mondial cu privire la actele de violență îndreptate împotriva femeilor.

- La interviuri au participat femei cu vârste cuprinse între 18 și 74 de ani, care trăiesc în UE și vorbesc cel puțin una din limbile oficiale ale țării lor de reședință. Interviurile s-au desfășurat față în față la locuința respondentelor și au fost luate de operatori de sex feminin, folosindu-se un chestionar cu întrebări standard în toate statele membre. Ancheta s-a derulat în perioada martie-septembrie 2012.
- Toate respondentele au fost selectate aleatoriu, iar rezultatele anchetei sunt reprezentative atât la nivelul UE, cât și la nivel național.

3. Prin ce diferă ancheta FRA de alte anchete referitoare la violența împotriva femeilor?

Anterior anchetei FRA nu existau niciun fel de date comparabile privind această problemă la nivelul UE. Începând de la jumătatea anilor 1990 s-au efectuat anchete cu privire la violența împotriva femeilor în multe țări europene, însă rezultatele nu sunt comparabile. De exemplu:

- aspectele pe care s-a pus accentul au fost variate, de la violența domestică la violența în cuplu și la violența împotriva femeilor în sens mai larg, între țări existând chiar diferențe în ceea ce privește definirea unor termeni precum violența domestică;
- metodele de eșantionare și de realizare a interviului au fost diferite (de exemplu, interviuri telefonice, interviuri față în față sau chestionare completate de respondente);
- anchetele s-au efectuat în perioade diferite, prin urmare este dificil de apreciat dacă există diferențe reale între țări sau dacă acestea sunt rezultatul unei evoluții în timp;
- întrebările au diferit de la o anchetă la alta, ceea ce face dificilă compararea directă a concluziilor.

4. Ce întrebări a cuprins ancheta?

Ancheta a adresat femeilor întrebări cu privire la experiențele de violență fizică, sexuală și psihologică pe care le-au suferit, inclusiv în cadru domestic, începând de la vârsta de 15 ani și în decursul celor 12 luni care au precedat interviului. Au fost adresate și întrebări despre eventuale incidente de hărțuire prin urmărire și de hărțuire sexuală, precum și despre rolul jucat de noile tehnologii în abuzurile suferite de femei. În plus, ancheta a cuprins și întrebări despre experiențele de violență trăite de respondente în copilărie.

5. Care este gradul de prevalență a violenței fizice și sexuale împotriva femeilor?

- 33 % din femei au fost supuse violenței fizice și/sau sexuale după vârsta de 15 ani, iar 5 % au fost violate după vârsta de 15 ani.
- Dintre femeile care au (sau au avut) un partener, 22 % au fost supuse violenței fizice și/sau sexuale de către acesta după vârsta de 15 ani.
- 20 % au fost supuse unor acte de violență fizică de către altă persoană decât partenerul, după vârsta de 15 ani.
- În urma celui mai grav dintre incidente, numai 33 % din victimele actelor de violență ale partenerului și 26 % din victimele actelor de violență ale altei persoane decât partenerul au contactat poliția sau alte organizații (de exemplu serviciile de asistență pentru victime).

6. Care sunt urmările violenței fizice și sexuale?

- Ancheta demonstrează că urmările emoționale și psihologice ale violenței fizice și sexuale pot fi de lungă durată și profunde.
- 21 % din victimele violenței sexuale au suferit atacuri de panică după eveniment.
- 35 % au suferit de depresie generată de violența sexuală.
- 43 % au avut dificultăți în relațiile ulterioare.

7. Cât este de mare problema urmării în scopul hărțuirii?

- 18 % din femeile din UE-28 s-au confruntat cu acest tip de hărțuire după vârsta de 15 ani.
- 5 % din femei au fost urmărite în decursul celor 12 luni care au precedat interviul. Acest procent arată că un număr de 9 milioane de femei din UE-28 s-au găsit în această situație într-un interval de 12 luni.
- Într-un caz de urmărire din cinci (21 %), experiența a durat mai mult de doi ani.
- 23 % din victimele urmării au menționat în cadrul anchetei că au fost nevoite să-și schimbe adresa de e-mail sau numărul de telefon în urma celui mai grav incident de acest tip.

8. Câte femei au fost hărțuite sexual?

- 55 % din femei au fost supuse unei forme de hărțuire sexuală, cum ar fi atingerile nedorite, îmbrățișările sau sărutările, după vârsta de 15 ani.
- 32 % din totalul victimelor hărțuirii sexuale au declarat că agresorul a fost un șef, un coleg sau un client.
- 75 % din femeile calificate sau cu posturi de conducere au fost supuse hărțuirii sexuale pe parcursul vieții.

9. Câte femei au fost supuse hărțuirii cibernetice?

- 11 % au fost supuse unor avansuri nepotrivite pe rețelele de socializare sau au primit e-mailuri sau mesaje text (SMS) cu conținut sexual explicit.
- 20 % din femeile tinere (18-29 de ani) s-au confruntat cu hărțuirea cibernetică.

10. Ce experiențe legate de violență au avut femeile în copilărie?

- 12 % din femei au indicat că au fost supuse unei forme de abuz sexual sau au trăit un incident sexual provocat de un adult înaintea vârstei de 15 ani, ceea ce ar corespunde unui număr de 21 de milioane de femei din Uniunea Europeană.
- 97 % din femeile care au fost supuse violenței sexuale în copilărie au declarat că agresorul era bărbat.

11. Raportează femeile cazurile de violență sau de hărțuire?

- 67 % nu au raportat poliției sau altei organizații cel mai grav incident de violență la care au fost supuse de către partener.
- 74 % din victimele urmăririi în scopul hărțuirii au menționat că cel mai grav incident nu a fost adus la cunoștința poliției.

12. Cum se explică diferențele dintre constatările corespunzătoare diverselor țări?

Femeile percep violența împotriva lor ca pe un lucru obișnuit în țara în care trăiesc în funcție de propria experiență legată de violența domestică sau de actele de violență exercitate asupra lor de altă persoană decât partenerul, în funcție de cât de conștiente sunt de existența unor victime ale violenței printre alte femei și de campaniile îndreptate împotriva acestui fenomen. Felul în care se combină acești factori trebuie avut în vedere la interpretarea datelor și la elaborarea de politici de sensibilizare a publicului în ceea ce privește violența exercitată împotriva femeilor în diverse situații.

Variațiile gradului de prevalență a violenței de la o țară la alta, raportate în cadrul anchetei FRA, trebuie analizate prin prisma mai multor factori. De asemenea, trebuie menționat că și un studiu efectuat de Organizația Mondială a Sănătății în 10 țări a constatat mari diferențe între acestea în ceea ce privește rata violenței împotriva femeilor. FRA avansează cinci posibile explicații pentru diferențele dintre țări cu privire la gradul de prevalență al violenței împotriva femeilor, explicații care necesită o analiză mai profundă:

- 1)** măsura în care este acceptabil din punct de vedere cultural să se discute cu alte persoane, inclusiv cu operatorii de interviu, despre experiențele de violență împotriva femeilor;
- 2)** o mai mare egalitate de gen ar putea genera o deschidere mai mare spre discuțiile despre violența împotriva femeilor, deoarece este mai probabil ca incidentele de acest tip să fie abordate și combătute în mod deschis în societățile cu o manifestare mai pronunțată a egalității de gen;
- 3)** expunerea femeilor la factorii de risc pentru violență poate fi analizată la nivelul statelor membre din prisma factorilor care pot mări expunerea la violență, cum ar fi modelele de ocupare a forței de muncă (loc de muncă independent de casă), precum și modelele de socializare și de stil de viață (timpul petrecut în oraș sau întâlnirile);
- 4)** diferențele înregistrate între țări în ceea ce privește nivelul general al infracțiunilor violente, care trebuie analizate împreună cu constatările referitoare la violența împotriva femeilor. De exemplu, un grad mai mare de urbanizare al unei țări corespunde în general unei rate mari a criminalității;
- 5)** întrucât există dovezi, rezultate și din ancheta FRA, ale legăturii dintre consumul de alcool în rândul agresorilor și cazurile de violență domestică împotriva femeilor, diversele modele de consum de alcool din statele membre pot contribui la explicarea anumitor aspecte ale violenței împotriva femeilor.

13. Corespund rezultatele din ancheta FRA constatările din alte studii de cercetare a violenței împotriva femeilor?

În general, rezultatele anchetei FRA corespund rezultatelor obținute la nivel național din anchete privind violența împotriva femeilor. De exemplu, o anchetă desfășurată în Germania pe un eșantion de 10 000 de femei a arătat că 37 % din respondente au trăit cel puțin o dată experiența unui atac fizic sau a unei amenințări cu violența din partea partenerului sau a altei persoane, începând de la vârsta de 16 ani. În Anglia și Țara Galilor, o anchetă realizată pe 5 991 de femei a arătat că 18 % din

ele au fost supuse unei forme de urmărire în scopul hărțuirii după vârsta de 16 ani, în timp ce ancheta FRA a arătat că 19 % din femeile din Marea Britanie au fost victime ale urmăririi în scopul hărțuirii după vârsta de 15 ani.

14. Ce măsuri se pot lua pentru a remedia situația?

- Femeile sunt abuzate la locul de muncă, acasă, în public și în mediul online. Întrucât majoritatea respondentelor consideră că violența împotriva femeilor este ceva obișnuit în țara lor, se impune ca organismele UE și cele de la nivel național să analizeze măsuri de combatere a tuturor formelor de violență împotriva femeilor, indiferent de locul în care se manifestă. Ratificarea și alinierea legislațiilor naționale la Convenția de la Istanbul privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice, precum și asigurarea aplicării depline a Directivei UE privind victimele vor reprezenta pași importanți în această direcție.
- Poliția, lucrătorii din domeniul sănătății, angajatorii și furnizorii de servicii specializate de asistență a victimelor trebuie să beneficieze de formare, de resurse corespunzătoare și de competențele necesare pentru a veni în ajutorul victimelor, pentru a se asigura identificarea, înregistrarea și luarea de măsuri împotriva tuturor formelor de violență împotriva femeilor (și fetelor) care au loc în diverse situații.
- Trebuie îmbunătățit nivelul de cunoștințe despre violența împotriva femeilor în rândul femeilor (și al bărbaților) prin acțiuni de sensibilizare bazate pe date detaliate, care să asigure transmiterea mesajelor către publicul adecvat. Astfel se poate mări gradul de raportare a cazurilor de violență către autorități și către serviciile de asistență a victimelor.
- Legile naționale privind urmărirea în scopul hărțuirii trebuie să corespundă pe deplin nevoilor victimelor.
- Internetul și platformele de socializare trebuie să încurajeze proactiv victimele urmăririi/hărțuirii cibernetice să raporteze cazurile de abuz și să limiteze comportamentul indesezirabil.
- Statele membre trebuie să învețe din practicile promițătoare adoptate deja în alte țări, care țintesc și combat cu eficacitate violența împotriva femeilor.

15. Cum va utiliza FRA rezultatele anchetei în continuare?

FRA va promova utilizarea rezultatelor anchetei în vederea schimbării politicilor. Acest scop va fi îndeplinit împreună cu alte instituții, precum Comisia Europeană, Parlamentul European, Consiliul Europei și Institutul European pentru Egalitatea de Șanse între Femei și Bărbați (EIGE). De asemenea, FRA va conlucra îndeaproape cu statele membre și cu organizațiile societății civile.

Documentele FRA privind aspectele legate de egalitatea între femei și bărbați, precum și alte publicații pe această temă, se găsesc la: <http://fra.europa.eu/en/theme/gender> și în [pachetul de presă privind violența împotriva femeilor](#).

Pentru informații suplimentare, vă rugăm să contactați echipa media a FRA:

Email: media@fra.europa.eu / Tel.: +43 1 58030-878